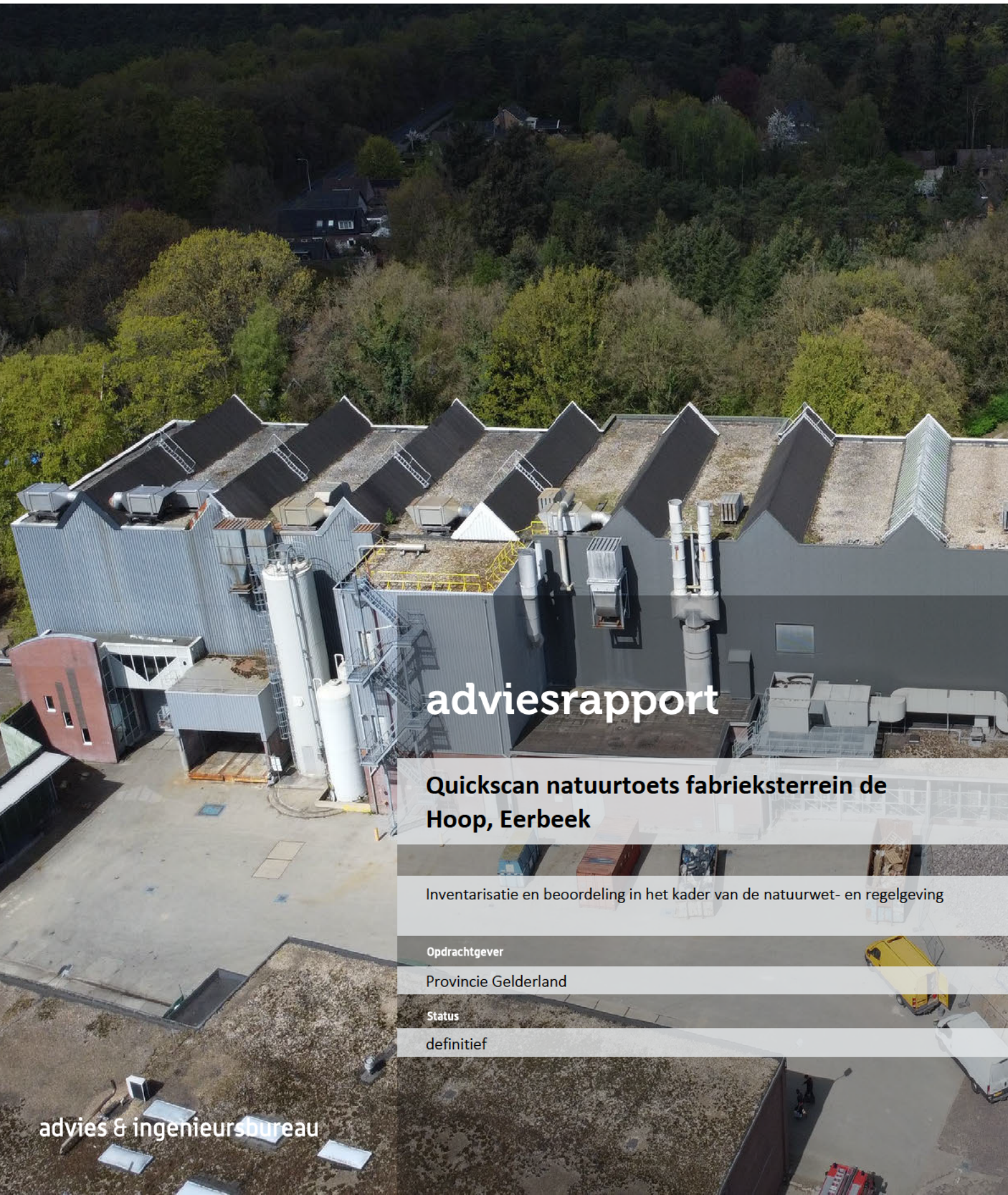

adviesrapport

Quickscan natuurtoets fabrieksterrein de Hoop, Eerbeek

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving

Opdrachtgever

Provincie Gelderland

Status

definitief

advies & ingenieursbureau

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets fabrieksterrein de Hoop, Eerbeek

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving

Projectcode	Datum	Status
26-0045	12 juni 2026	definitief

Auteur(s)
[redacted]

Modellering & GIS
[redacted]

Tweede lezer
[redacted]

Opdrachtgever
Provincie Gelderland

©Ecogroen bv
Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, met uitzondering van de persoonsgegevens van betrokken medewerkers en mits onder vermelding van bron en status.

[redacted] (2026). Quickscan natuurtoets fabrieksterrein de Hoop, Eerbeek. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving. Rapport 26-0045. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting 5

1. Inleiding 8
1.1 Aanleiding en doelstelling 8
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling 8
1.2.1 Huidige situatie 8
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling 10
1.3 Leeswijzer 11

2. Wettelijk kader en methode 12
2.1 Omgevingswet 12
2.2 Onderzoeksmethode 12
2.2.1 Bureaustudie 12
2.2.2 Quickscan veldbezoek 12
2.2.3 Toets flora- en fauna-activiteit 13
2.2.4 Toets Natura 2000-activiteit 13
2.2.5 Toets Gelders Natuurnetwerk 13
2.2.6 Toets overige beschermde gebieden 13
2.2.7 Toets houtopstanden 13

3. Soortbescherming 14
3.1 Flora 14
3.1.1 Inheemse soorten 14
3.1.2 Invasieve exoten 14
3.2 Zoogdieren 15
3.2.1 Vleermuizen 15
3.2.2 Marterachtigen 18
3.2.3 Das 20
3.2.4 Eekhoorn 20
3.2.5 Overige zoogdieren 21
3.3 Vogels 21
3.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten 22
3.3.2 Vogels zonder jaarrond beschermde nesten 23
3.4 Amfibieën 23
3.5 Vissen 24
3.5.1 Beekprik 24
3.5.2 Overige vissen 24
3.6 Overige soortgroepen 25
3.7 Specifieke zorgplicht 25

4. Gebiedsbescherming 26
4.1 Natura 2000-gebieden 26
4.1.1 Algemeen 26
4.1.2 Stikstofdepositie 27
4.1.3 Specifieke zorgplicht Natura 2000 27

4.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN) 27
4.3 Groene Ontwikkelingszones (GO) 28
4.4 Overige beschermde gebieden 28

5. Houtopstanden 29
5.1 Bescherming van houtopstanden 29

Geraadpleegde bronnen 31

Bijlagen

Bijlage 1 - Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders
Bijlage 2 - Ecologisch logboek

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De provincie Gelderland heeft het voornemen het voormalige fabrieksterrein De Hoop in Eerbeek te herontwikkelen. Het projectbesluit dat hiervoor wordt voorbereid maakt onder meer een energiesysteem om netcongestie te verminderen en de papier- en kartoncluster te elektrificeren mogelijk.

Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of plannen (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze quickscan natuurtoets zijn de effecten van het plan, uitgaande van de maximale invulling die het projectbesluit mogelijk maakt, getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soorten, Natura 2000-gebieden, het Gelders Natuurnetwerk, overige beschermde gebieden en houtopstanden.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig die bij de werkzaamheden verloren kunnen gaan. Er is geen sprake van aantasting van essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen.
- In het plangebied is geschikt leefgebied aangetroffen van marterachtigen wat bij de werkzaamheden verloren kan gaan. Verblijfplaatsen kunnen aanwezig zijn in de bebouwing, bosplantvakken en takken- en houtstapels.
- Net buiten het plangebied zijn nesten van eekhoorn aanwezig. Werkzaamheden binnen het plangebied en specifiek in de directe omgeving van de eekhoornnesten kunnen een verstorende werking hebben op eekhoorns (en hun nesten), waardoor deze tijdelijk de functionaliteit kan verliezen.
- In het plangebied zijn mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen van spreeuw en zwarte roodstaart aanwezig. Overige jaarrond beschermde nestplaatsen worden niet verwacht. Wel zijn in het plangebied nesten van vogels zonder jaarrond beschermde nesten te verwachten zoals gaai, roodborst, tjiftjaf, vink, winterkoning, witte kwikstaart, houtduif en merel.
- Direct benedenstrooms van het plangebied is beekprik aangetroffen en bekend. Door de werkzaamheden aan de Eerbeekse beek kunnen voortplantings- en opgroeihabitat van beekprik worden beschadigd of verloren gaan.
- In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Wel zijn binnen het plangebied op meerdere locaties groeiplaatsen aangetroffen van de invasieve exoot mahonie.
- De werkzaamheden leiden niet tot verlies of verstoring van groeiplaatsen, verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van overige zoogdieren, amfibieën, reptielen en ongewervelden waarvoor een vergunningplicht geldt. Mits voorkomen wordt dat exemplaren opzettelijk worden gedood, geldt dat er voor vrijgestelde soorten geen vervolgstappen aan de orde zijn. Wel is altijd de specifieke zorgplicht van toepassing.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe, op circa 15 meter van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 3 kilometer afstand. Op basis van deze afstand en het aard van het initiatief kunnen nadelige gevolgen door verstoring en stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Veluwe niet op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast zijn ook nadelige gevolgen door stikstofdepositie op de verder weg gelegen Natura 2000-gebied niet op voorhand uitgesloten. Er zijn vervolgstappen nodig.
- Het plangebied ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het meest nabij gelegen GNN-gebied ligt op circa 100 meter van het plangebied. Vanwege deze ligging kunnen negatieve effecten op de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het GNN niet op voorhand worden uitgesloten. In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) is een nadere toetsing aan het GNN nodig.
- Het plangebied grenst aan de Groene Ontwikkelingszone (GO). De beschermingsregels ten aanzien van het GO gelden alleen voor initiatieven binnen het GO. Vervolgstappen zijn hierom niet aan de orde.
- Het plangebied ligt buiten de begrenzing van overige provinciaal beschermde gebieden. Op basis van deze ligging treden er geen strijdigheden op met deze overige beschermde gebieden.

Houtopstanden

- De houtopstanden in het plangebied liggen binnen de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Brummen. De houtopstanden worden daarom niet beschermd door de rijksregels uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Mogelijk zijn wel gemeentelijke regels van toepassing op het vellen van bomen.

Advies en vervolgstappen

- De invasieve exoot mahonie staat niet op de Unielijst van invasieve exoten en hoeft daardoor niet verplicht bestreden te worden. Wel is het advies om zorgvuldig met deze plant om te gaan door de plant te verwijderen en af te voeren naar een hiervoor gespecialiseerd bedrijf om verdere verspreiding te voorkomen.
- Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen of verblijfplaatsen van vleermuizen en marterachtigen binnen het plangebied aanwezig zijn. Indien deze worden vastgesteld en schade aan verblijfplaatsen of leefgebied niet is te voorkomen, dan is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.
- Verstoring van eekhoorns in de eekhoornnesten kan worden voorkomen door werkzaamheden binnen 25 meter van de eekhoornnesten buiten het voortplantingsseizoen van de eekhoorn uit te voeren. De geschikte perioden om deze werkzaamheden uit te voeren zijn februari tot en met april en juli tot en met november. Wanneer dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist.
- Aanvullend onderzoek naar spreeuw en zwarte roodstaart is nodig om te bepalen of nestplaatsen binnen het plangebied aanwezig zijn en of buiten het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden voor deze soorten aanwezig zijn. Wanneer nestplaatsen van spreeuw en zwarte roodstaart worden vastgesteld en verloren gaan en in de omgeving onvoldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn, dan hebben de nesten een jaarrond beschermde status en is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.
- Aanvullend onderzoek naar beekprik is niet nodig omdat de aanwezigheid van beekprik in de Eerbeekse beek reeds bekend is. Voor beekprik kan direct een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. Mogelijk kan voor beekprik gebruikt worden gemaakt van een

vrijstelling van vergunningplicht indien de werkzaamheden aan de beek aangemerkt kunnen worden als een passende- of instandhoudingsmaatregel.

- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen moeten altijd worden voorkomen. Hierom dient de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, wordt geadviseerd voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ecologisch deskundige uit te laten voeren.
- De specifieke zorgplicht ten aanzien van soorten is altijd van toepassing. In paragraaf 3.8 zijn voorzorgsmaatregelen genoemd om nadelige gevolgen voor soorten te voorkomen. Indien volgens deze voorzorgsmaatregelen wordt gewerkt én dit wordt vastgelegd in een logboek of ecologisch werkprotocol, kan worden aangetoond dat zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.
- Ten aanzien van Natura 2000-gebied Veluwe is een nadere toetsing nodig. Met een zogenoemde Voortoets kan bepaald worden of er sprake is van een Natura 2000-activiteit. Deze toetsing valt buiten de scope van dit rapport en wordt separaat uitgevoerd door een ander bureau. Voor specifiek het onderdeel stikstof heeft de provincie Gelderland aangegeven dat in voorliggende situatie gebruik kan worden gemaakt van de stikstofruimte van een reeds bestaande natuurvergunning van fabriek de Hoop.
- Ten aanzien van het GNN is een nadere toetsing nodig in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De provincie Gelderland heeft het voornemen het voormalige fabrieksterrein De Hoop in Eerbeek te herontwikkelen. De herinrichting heeft als doel om een gezamenlijk energienetwerk op te zetten voor de papier- en kartonfabrieken in Eerbeek om zo de netcongestie en uitstoot van CO_2 en stikstof te verminderen. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van natuur en landschap. Om de herontwikkeling mogelijk te maken wordt een projectbesluit vastgesteld.

Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht om vooraf te toetsen of plannen (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze quickscan natuurtoets zijn de effecten van het plan, uitgaande van de maximale invulling die het projectbesluit mogelijk maakt, getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soorten, Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland, overige beschermde gebieden en houtopstanden.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied omvat het terrein van de voormalige papierfabriek De Hoop, gelegen aan de Harderwijkerweg 41 in Eerbeek en een zone rondom het terrein (figuur 1.1). Binnen het plangebied is op het fabrieksterrein één grote productiehal (PM5) aanwezig. Rond deze productiehal bevinden zich diverse opslaghallen, kantoorgebouwen, een ketelhuis met schoorstenen en een warmtekrachtcentrale (WKC). Sinds eind 2023 is de productie van papier beëindigd. Een groot deel van de bebouwing is momenteel niet meer in gebruik. De warmtekrachtcentrale is nog wel operationeel. Verder is het fabrieksterrein omheind met schermen en bestaat het fabrieksterrein uit enkele beplantingsvakken, bomen (waaronder enkele grote beuken op de parkeerplaats) en verharding in de vorm van wegen en opslagterrein (zie figuur 1.2 en 1.3). Oppervlaktewater is aanwezig in de vorm van de Eerbeekse beek die ondergronds (overkluisd) onder het fabrieksterrein loopt (zie figuur 1.2).

De zone rondom het fabrieksterrein, welke tot het plangebied behoort, bestaat uit groenstroken, twee bosplantvakken ten noorden van het fabrieksterrein en de wegen met bijbehorende bermen Wethouder Sandersstraat, Veldkantweg, de A.C.W. Staringstraat en de Ruijgenbosweg. De groenstroken bestaan uit beplanting met bomen en struiken en vormen de overgang tussen het fabrieksterrein en de omliggende woonomgeving. De bosplantvakken bestaan voornamelijk uit naaldbomen met een gesloten kroonlaag en een dichte ondergroei (zie figuur 1.3). In de ondergroei is op veel plekken klimop aanwezig, zowel op de bodem als tegen boomstammen. Op de bosbodem liggen verspreid stapels gekapt hout.

Figuur 1.1 *Ligging van het plangebied (rood) en de directe omgeving. Bron achtergrond: PDOK, 2026.*

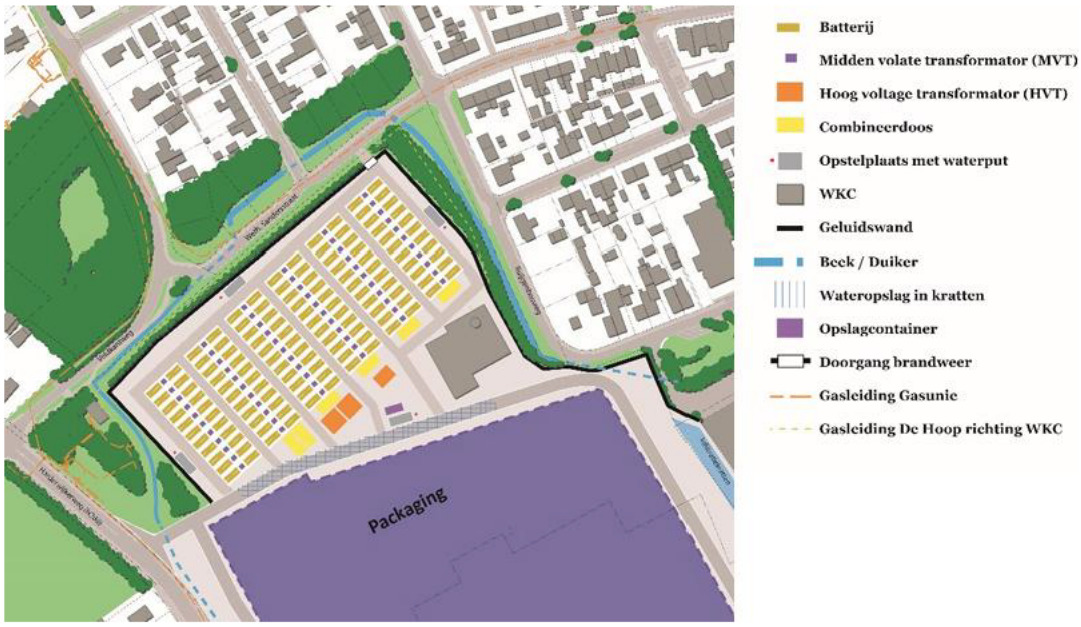
Figuur 1.2 *Impressie van het industriële karakter van het plangebied (linker foto) en de plek waar de Eerbeekse beek het fabrieksterrein onderdoor gaat. Bron: Ecogroen, 2026.*

Figuur 1.3 *Impressie van de beuken en beplanting op het fabrieksterrein (linker foto) en de bosplantvakken in het noorden van het plangebied (rechter foto). Bron: Ecogroen, 2026.*

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De provincie Gelderland is voornemens het plangebied te herontwikkelen. De herinrichting heeft als doel om een gezamenlijk energienetwerk op te zetten voor de papier- en kartonfabrieken in Eerbeek om zo de netcongestie en uitstoot van CO_2 en stikstof te verminderen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, vinden binnen het plangebied verschillende werkzaamheden plaats. Deze werkzaamheden omvatten onder andere de sloop van bestaande bedrijfsbebouwing, het verwijderen van verhardingen, het verwijderen van beplanting, grondverzet en het verwijderen van kabels en leidingen. Vervolgens kan nieuwbouw plaatsvinden in de vorm van bedrijfsgebouwen, een batterijenpark en bijbehorende infrastructuur. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van natuur en landschap. Zo worden de mogelijkheden bekeken om de Eerbeekse beek te verleggen en boven de grond zichtbaar te maken en wordt een deel van het plangebied ingericht als natuur- en groenzone met onder andere enkele wadi's. Een schematische weergave van deze voorgenomen inrichting is opgenomen in de schetskaart landschapsverbetering (figuur 1.4). Een planning voor de uitvoering van de werkzaamheden is nog niet vastgesteld.

Figuur 1.4 *Schetskaart landschapsverbetering De Hoop; ontwikkelplan van het plangebied. Bron: Provincie Gelderland.*

1.3 Leeswijzer

Het juridische kader waarbinnen de quickscan natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Vervolgens is in hoofdstuk 3 beschreven of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het initiatief. Hierbij is aangegeven welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om schadelijke handelingen te voorkomen, of een vergunningplicht van toepassing is en of vervolgonderzoek nodig is om kennisleemten op te vullen. Hoofdstuk 4 gaat in op de ligging ten opzichte van beschermde gebieden en hoofdstuk 5 op beschermde houtopstanden. Hierbij is bepaald of het initiatief kan leiden tot nadelige gevolgen op de beschermde waarden. Indien dit het geval is, is aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn. Tot slot is een overzicht opgenomen van gebruikte bronnen.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Omgevingswet

De juridische bescherming van natuur in ons land is geregeld via de Omgevingswet. Deze bestaat, naast de Omgevingswet zelf, uit vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en één ministeriele regeling. De Omgevingswet regelt onder meer de bescherming van flora en fauna, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Bijlage 1 bevat een samenvatting van de wetteksten.

In dit rapport wordt ingegaan op de onderdelen flora en fauna, Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, overige beschermde gebieden en houtopstanden.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Bureaustudie

Om een beeld te krijgen van aanwezige natuurwaarden in en in de omgeving van het plangebied is gestart met een bureaustudie. Hierbij zijn onder andere bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Ook is gebruik gemaakt van eerder uitgevoerd ecologisch onderzoek in Eerbeek ([redacted]). Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied van ruim vijf kilometer rondom het plangebied aangehouden en is gezocht naar waarnemingen in de afgelopen tien jaar. Daarnaast zijn de Informatiekaart Natuur (IKN) en provinciale kaartviewers geraadpleegd om een beeld te krijgen van de ligging van nationaal en provinciaal beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

2.2.2 Quickscan veldbezoek

Op basis van de bureaustudie zijn twee veldbezoeken uitgevoerd door twee ecologen van Ecogroen, op 13 maart 2026 (9°C, bewolkt, regen, weinig wind) en 21 april 2026 (13°C, licht bewolkt, droog, weinig wind). Tijdens de veldbezoeken zijn het plangebied en directe omgeving (zone van circa 75 meter rondom het plangebied) onderzocht, waarbij aandacht is besteed aan (biotoop van) beschermde soorten. Naast een beoordeling van de aanwezige biotopen is onder andere gelet op aanwijzingen voor (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen. Bebouwing is hierbij ook van binnen geïnspecteerd. Tijdens het eerste veldbezoek was het zicht op boomkronen beperkt door dichte kroonvorming van met name douglassen en begroeiing met klimop. Om boomkronen alsnog goed te kunnen beoordelen op aanwezigheid van nesten, is bij het tweede veldbezoek gebruik gemaakt van een drone. Hiermee zijn de boomkronen van bovenaf geïnspecteerd. Specifiek is een de hoge fabrieksschoorsteen op het terrein met behulp van de drone

gecontroleerd op de aanwezigheid van (mogelijk) jaarrond beschermde nesten van vogels. Aanvullend is de Eerbeekse beek (het beektracé vlak buiten het fabrieksterrein) steekproefsgewijs (om de 5-10 meter) bemonsterd met een (RAVON)schepnet om na te gaan of er (mogelijk) beschermde vissoorten voorkomen.

2.2.3 *Toets flora- en fauna-activiteit*

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie en het veldonderzoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedsfeer van het initiatief. Vervolgens is bepaald of het initiatief kan leiden tot schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde soorten en/of hun leefgebied. Tot slot is beoordeeld of er vervolgstappen nodig zijn, zoals vervolgonderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

2.2.4 *Toets Natura 2000-activiteit*

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie is beoordeeld of het plan kan leiden tot (significant) nadelige gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke) negatieve effecten die kunnen optreden als gevolg van het initiatief. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn voor instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Als er mogelijk sprake is van (significant) nadelige gevolgen is er advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

2.2.5 *Toets Gelders Natuurnetwerk*

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie en het veldonderzoek is beoordeeld of er door het initiatief effecten kunnen optreden op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.6 *Toets overige beschermde gebieden*

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie en het veldonderzoek is beoordeeld of het initiatief (mogelijk) strijdigheid oplevert met één van de andere provinciale beschermingskaders, zoals bijvoorbeeld Groene ontwikkelingszone (GO), weidevogelgebied of oude bosgroeiplaatsen. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.7 *Toets houtopstanden*

Om te bepalen of binnen het plangebied de rijksregels voor het vellen van een houtopstand van toepassing zijn, is onderzocht of het plangebied buiten de ‘bebouwingscontour houtkap’ ligt en/ of is nagegaan of er uitzonderingsregels van toepassing zijn. Indien de rijksregels van toepassing zijn, worden de eventueel vereiste benodigde vervolgstappen beschreven.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

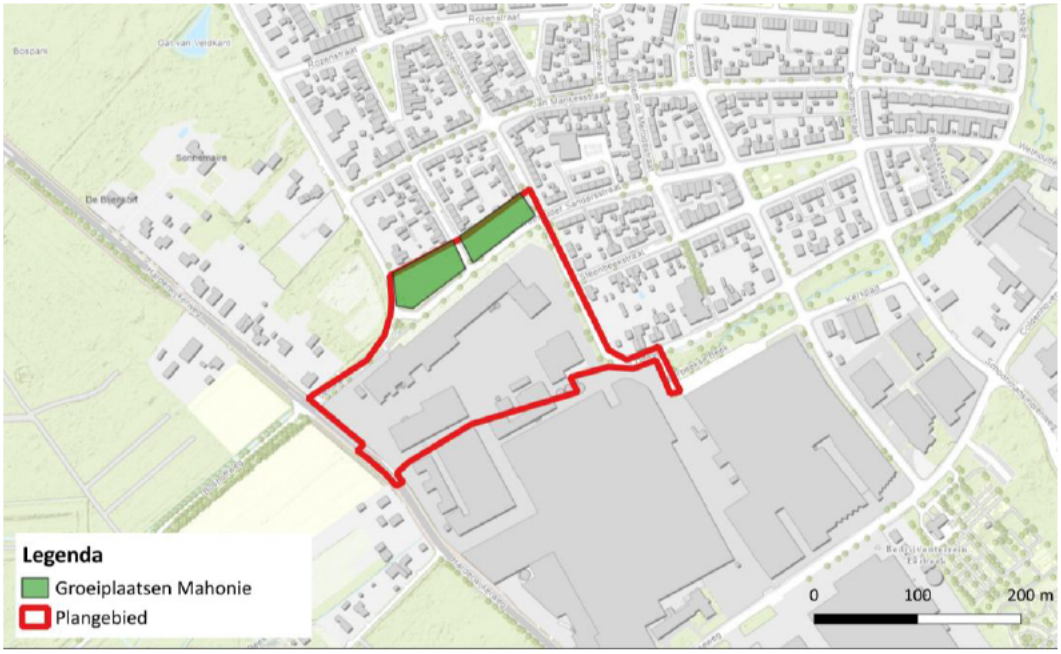
3.1.1 Inheemse soorten

In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen. Het fabrieksterrein is grotendeels verhard en wordt lokaal gekenmerkt door aangeplante sierbeplanting en enkele solitaire bomen, waaronder gewone beuk. In de groenstroken buiten het fabrieksterrein is sprake van meer ontwikkelde vegetatie met soorten als douglas, braam, klimop, hulst, kardinaalsmuts en lijsterbes.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen plantensoorten aangetroffen waarvoor een vergunningplicht geldt. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.7).

3.1.2 Invasieve exoten

In het plangebied zijn op meerdere locaties groeiplaatsen aangetroffen van de invasieve exoot mahonie (*Berberis aquifolium*). Met name binnen de dichte bosplantvakken ten noorden van het fabrieksterrein is deze soort aanwezig (figuur 3.1). Mogelijk bevinden zich binnen het plangebied meer groeiplaatsen van deze soort. De soort komt met name voor in bossen en struikgewas op droge zandgronden en kan zich zowel via zaad (verspreid door vogels) als vegetatief via worteluitlopers uitbreiden. Hierdoor kan de soort lokaal domineren in de ondergroei en inheemse vegetatie verdringen door de vorming van een dichte, wintergroene struiklaag. Ondanks dat deze soort niet op de Unielijst van invasieve exoten is opgenomen (en daarmee niet verplicht bestreden hoeft te worden) is het advies om zorgvuldig met deze plant om te gaan door de plant te verwijderen en af te voeren naar een hiervoor gespecialiseerd bedrijf.

Figuur 3.1 *Kaart met aangetroffen groeiplaatsen van (struik)mahonie. Bron achtergrond: ESRI.*

3.2 Zoogdieren

3.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van foeragerende en langsvliegende exemplaren gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en meervleermuis (NDFF, 2026).

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bijvoorbeeld bomen, bebouwing en kelders. Dit kunnen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, baltslocaties, paarverblijven en winterverblijven zijn. Het verstoren, beschadigen, vernielen of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes
Vleermuizen gebruiken vaak jarenlang dezelfde structuren om zich te oriënteren tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Als alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'essentieel' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden
Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen heeft binnen de Omgevingswet echter geen juridische bescherming, tenzij het essentieel is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich voornamelijk in gebouwen en/of bomen. In het plangebied zijn geen bomen aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In de aanwezige bomen ontbreken geschikte holtes en/of spleten.

De aanwezige bebouwing binnen het plangebied biedt op meerdere locaties potentie voor verblijfplaatsen van vleermuizen voor soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuizen, meervleermuis en laatvlieger. Verspreid over de verschillende gebouwen zijn openingen en structuren aanwezig die toegankelijk zijn voor vleermuizen zoals open stootvoegen, spouwmuren, scheuren, kieren en aansluitingen rondom leidingen en gevelonderdelen (zie figuur 3.3 en 3.4). Deze potentiële invliegopeningen zijn aangetroffen bij de productiehal (PM5), de warmtekrachtcentrale (WKC), het ketelhuis en overige bedrijfsgebouwen (figuur 3.2). Op basis van de bouwkundige constructie en omvang van de gebouwen worden massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis niet binnen het plangebied verwacht.

Door de voorgenomen (sloop)werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd of verloren gaan en kunnen aanwezige vleermuizen worden verstoord. Om vast te stellen of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien verblijfplaatsen worden vastgesteld en negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist.

Figuur 3.2 *Geschikte gevels (groene lijnen) voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Bron achtergrond: PDOK.*

Figuur 3.3 *Open stootvoegen bieden toegang tot potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouw. Bron: Ecogroen, 2026.*

Figuur 3.4 *Grote spleten in de gevel bieden toegang tot potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Bron: Ecogroen, 2026.*

Vliegroutes

In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een vliegroute voor vleermuizen (zie ook kader 3.1). Het betreft met name de groenstrook langs de Wethouder Sandersstraat, de opgaande beplanting en struiken langs de Ruijgenbosweg en de dichte bosplantvakken ten noorden van het fabrieksterrein. Daarnaast kunnen ook de schermen rondom het fabrieksterrein functioneren als geleidend element.

Door de voorgenomen werkzaamheden gaan (delen van) deze lijnvormige elementen verloren. In de omgeving zijn in ruime mate alternatieve structuren in de vorm van bebouwing en groenstructuren aanwezig, waardoor de bebouwing, schermen en bomen in het plangebied geen onderdeel zijn van een essentiële vliegroute. Zodoende is er geen sprake van verlies of aantasting van een (essentiële) vliegroute van vleermuizen. Wel kan verstoring van vleermuizen op een vliegroute optreden door het gebruik van kunstmatig licht tijdens de werkzaamheden of bij de nieuwe inrichting van het plangebied. Verstoring van vleermuizen op een vliegroute is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 3.7 (specifieke zorgplicht soorten). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen is niet aan de orde.

Foerageergebieden

Door de aanwezigheid van beplanting wordt het plangebied mogelijk gebruikt als foerageergebied door diverse vleermuissoorten. Het fabrieksterrein zelf is grotendeels verhard en daardoor weinig geschikt als foerageergebied. De aanwezige groenstroken, de dichte bosplantvakken en omliggende grasvelden kunnen wel als foerageergebied worden gebruikt. In de nabije omgeving is echter ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van bosgebied, tuinen en openbaar groen waardoor er geen sprake is van verlies van essentieel foerageergebied. Bovendien voorziet het initiatief in het versterken van groen- en waterstructuren, onder andere door het weer bovengronds brengen van de Eerbeekse beek en de aanleg van wadi's. Hierdoor komt na uitvoering van het project ook weer nieuw foerageergebied voor vleermuizen voorhanden.

In het kader van de specifieke zorgplicht is het wel nodig om verstoring van foeragerende vleermuizen zoveel mogelijk te beperken door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 3.7. Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen is niet aan de orde.

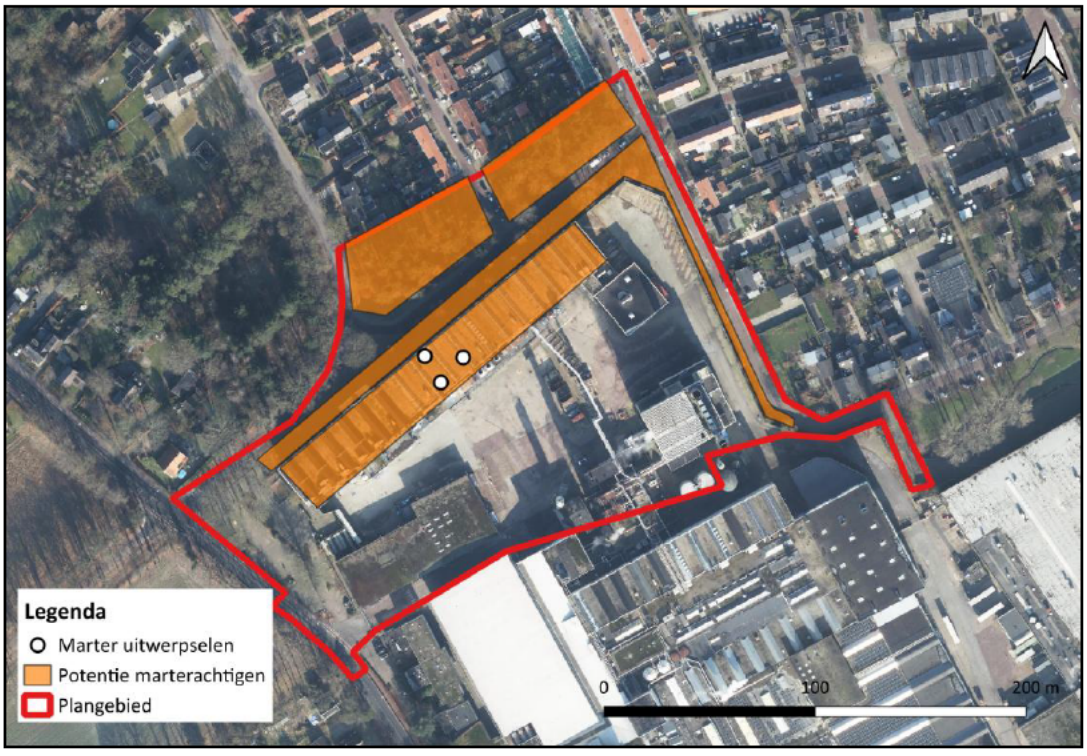
3.2.2 *Marterachtigen*

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de kleine marterachtigen bunzing en wezel, en steenmarter en boommarter (NDFF, 2026). Hermelijn is niet bekend. De dichtstbijzijnde waarnemingen betreffen twee waarnemingen op het fabrieksterrein waar in 2016 een boommarter en in 2024 twee steenmarters zijn waargenomen. Het voorkeursbiotoop van marterachtigen bestaat uit structuurrijke gebieden met voldoende dekking, zoals bosschages, houtwallen, groenstroken en bebouwing met geschikte schuilplaatsen.

Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek sporen aangetroffen van marterachtigen (zie figuur 3.5 en 3.6). In de productiehal (PM5) zijn op twee plekken uitwerpselen aangetroffen van steen- of boommarter en op één plek (verse) uitwerpselen van bunzing. Dit duidt erop dat het plangebied gebruikt wordt door marterachtigen. De aanwezige gebouwen binnen het plangebied bieden op meerdere locaties potentie als verblijfplaats voor met name steenmarter en mogelijk bunzing en boommarter, door de aanwezigheid van grote, weinig gebruikte ruimtes, kieren, spleten en andere toegankelijke gebouwdelen. Daarnaast bieden de dichte bosplantvakken ten noorden van het fabrieksterrein geschikte verblijfplaatsen voor marterachtigen, onder andere door de aanwezigheid van dekking en structuren zoals takkenhopen en stapels hout (zie figuur 3.5 en 3.6). Overige delen binnen het plangebied (met name de groenstroken, bosplantvakken en beplantingsvakken op het fabrieksterrein) zijn geschikt als foerageergebied. In de omgeving is ruim voldoende gelijkwaardig foerageergebied aanwezig waardoor van essentieel foerageergebied binnen het plangebied geen sprake is.

Figuur 3.5 *Aangetroffen uitwerpselen van een marterachtige (links), potentiële verblijfplaats in de vorm van een houtstapel (midden) en in de vorm van dichte beplanting (rechts). Foto's Ecogroen, 2026.*

Figuur 3.6 *Locatie van potentieel leefgebied van marterachtigen en de gevonden sporen hiervan in PM5. Bron achtergrond: PDOK.*

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van marterachtigen worden beschadigd of verloren gaan en kunnen dieren worden verstoord. Omdat op basis van de aangetroffen sporen en terreinkenmerken verblijfplaatsen niet kunnen worden uitgesloten, is aanvullend onderzoek naar marterachtigen noodzakelijk. Indien verblijfplaatsen worden vastgesteld en negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist.

3.2.3 *Das*

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van das (NDFF, 2026). De dichtstbijzijnde waarneming betreft een waarneming binnen het plangebied uit 2017, op de kruisende wegen Ruijgenbosweg en Wethouder Sandersstraat. Tijdens het veldonderzoek zijn in de bermen binnen het plangebied meerdere graafsporen van das aangetroffen. Deze sporen wijzen op gebruik van het gebied door das. Het verharde deel van het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor das. De aanwezige grasstroken en randen van de beplantingsvakken kunnen wel in beperkte mate worden gebruikt als foerageergebied. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen burchten, vluchtpijpen of andere verblijfplaatsen aangetroffen.

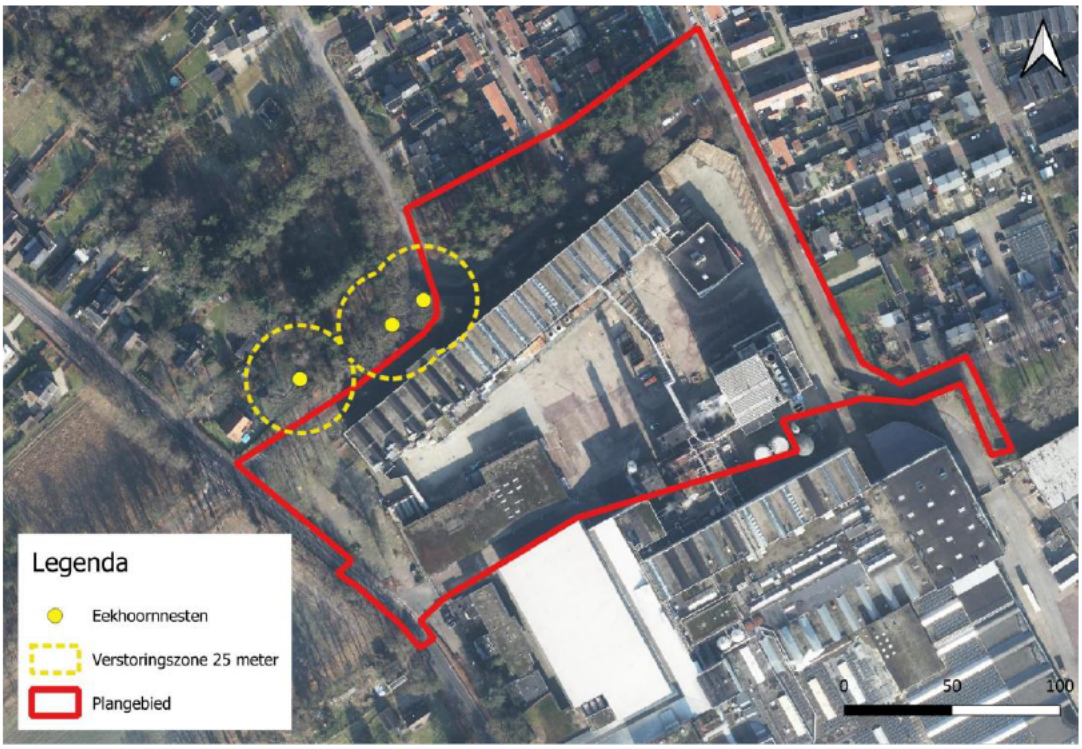
Door de voorgenomen werkzaamheden gaat mogelijk een deel van het foerageergebied verloren. Er is geen sprake van verlies van essentieel foerageergebied, omdat het plangebied slechts een beperkte rol speelt binnen het totale foerageergebied van das en in de omgeving ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is in de vorm van bermen, bosgebied en graslanden. Daarbij is ook in de toekomstige situatie weer foerageergebied voorhanden. Omdat geen verblijfplaatsen aanwezig zijn en geen essentieel foerageergebied verloren gaat, zijn negatieve effecten op das uitgesloten. Vervolgstappen zoals nader onderzoek of een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van das is niet aan de orde.

3.2.4 *Eekhoorn*

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van eekhoorn (NDFF, 2026). De dichtstbijzijnde waarneming betreft een waarneming op circa 270 meter van het plangebied. Verblijfplaatsen van eekhoorn bevinden zich doorgaans in zelfgebouwde nesten in bomen, boomholtes of nestkasten. Tijdens het veldonderzoek zijn binnen het plangebied geen eekhoornnesten aangetroffen. Op basis hiervan wordt het voorkomen van eekhoornnesten binnen het plangebied uitgesloten. Wel zijn net buiten het plangebied meerdere nesten van eekhoorn aangetroffen namelijk in bomen op 5, 20 en 40 meter afstand van het plangebied (zie figuur 3.7). De bosplantvakken in het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor eekhoorn. In de omgeving is ruim voldoende gelijkwaardig foerageergebied aanwezig waardoor van essentieel foerageergebied binnen het plangebied geen sprake is.

Werkzaamheden binnen het plangebied en specifiek in de directe omgeving van de eekhoornnesten kunnen een verstorende werking hebben op eekhoorns (en hun nesten), waardoor deze tijdelijk de functionaliteit kan verliezen. Verstoring kan worden voorkomen door werkzaamheden binnen 25 meter[1] van de eekhoornnesten buiten het voortplantingsseizoen van de eekhoorn uit te voeren (zie figuur 3.7). De geschikte perioden om deze werkzaamheden uit te voeren zijn februari tot en met april en juli tot en met november. Wanneer dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist.

[1] Voor eekhoorn is geen verstoringsafstand bekend. Op basis van gangbare ecologische praktijk wordt een verstoringsvrije zone van 25 meter rondom een nest aangehouden.

Figuur 3.7 *Locaties aangetroffen eekhoornnesten en bijbehorende verstoringszone van 25 meter. Bron achtergrond: PDOK.*

3.2.5 *Overige zoogdieren*

(Vaste) verblijfplaatsen en/of essentieel foerageergebied van andere beschermde zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals waterspitsmuis) worden op basis van de terreinkenmerken, het veldonderzoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) in het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn binnen het plangebied vaste verblijfplaatsen van zoogdiersoorten als de egel, veldmuis, gewone bosmuis en rosse woelmuis bekend en/of te verwachten. Bij werkzaamheden in het plangebied kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om opzettelijk doden bij uitvoering van de werkzaamheden te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in paragraaf 3.7. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor deze zoogdieren (zie paragraaf 3.7).

3.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie bijlage 1). Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in provincie Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten en rustplaatsen van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.3.1 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

Vogels met nesten in boomholtes en takkennesten in bomen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van ransuil, buizerd, sperwer en boomvalk (NDFF, 2026). De nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd en bevinden zich doorgaans in bomen, vaak hoog in de kroon. Tijdens het veldonderzoek zijn geen potentieel jaarrond beschermde nesten van vogels met nesten in boomholten en takkennesten in bomen aangetroffen. Ook zijn geen braakballen of andere aanwijzingen voor het voorkomen van deze soorten aangetroffen. Op basis van het veldonderzoek wordt het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van vogels met nesten in boomholten en takkennesten in bomen binnen het plangebied en in de directe omgeving (<75 meter) niet verwacht. Wel is het plangebied geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Van essentieel foerageergebied is geen sprake doordat in de ruime omgeving van het plangebied alternatief foerageergebied voorhanden is. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van deze soorten is niet aan de orde.

Slechtvalk

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van slechtvalk (NDFF, 2026). De dichtstbijzijnde waarneming betreft een waarneming op circa 3,5 kilometer ten oosten van het plangebied. De soort broedt doorgaans op hoge gebouwen of constructies, zoals torens en schoorstenen. Tijdens het veldonderzoek (o.a. de inspectie met de drone) zijn echter geen potentiële nestplaatsen, prooiresten of andere aanwijzingen voor gebruik door slechtvalk aangetroffen. Op basis hiervan wordt het voorkomen van een nestplaats van slechtvalk binnen het plangebied uitgesloten. Slechtvalken foerageren vanuit de lucht waardoor binnen het plangebied geen sprake is van essentieel foerageergebied. Nader onderzoek naar slechtvalk is niet noodzakelijk. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van deze soort is niet aan de orde.

Jaarrond beschermde nesten categorie 2

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van zwarte roodstaart en spreeuw (NDFF, 2026). De soorten broeden in gebouwen en in geval van de spreeuw ook in boomholtes. Beide soorten behoren tot categorie 2 van de jaarrond beschermde vogels. Dit zijn vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd, tenzij is aangetoond dat er voor de betreffende soort voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen. Binnen het plangebied zijn potentiële nestplaatsen aanwezig in de bebouwing. De gebouwen bevatten diverse openingen, kieren en ruimten die geschikt zijn als nestplaats voor zwarte roodstaart en spreeuw. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of sporen van broedgevallen aangetroffen. In bomen worden geen nestplaatsen van spreeuw verwacht vanwege het ontbreken van boomholtes. Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2026), worden overige soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 2 (zoals blauwe reiger en bosuil) niet binnen het plangebied verwacht. Wel is groen binnen het plangebied geschikt als foerageergebied voor zwarte roodstaart, spreeuw en overige vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 2. Van essentieel foerageergebied is geen sprake omdat er in de omgeving ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen potentiële nestplaatsen verloren gaan. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of binnen het plangebied nestplaatsen van zwarte roodstaart en spreeuw aanwezig zijn. Vervolgens kan bepaald worden of voor de aangetroffen nestplaatsen in de omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheid aanwezig is. Als blijkt dat in de omgeving onvoldoende nestgelegenheid aanwezig is, is sprake van jaarrond beschermde nesten en is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied en in de directe omgeving (<75 meter) zijn geen andere jaarrond beschermde nestlocaties van vogels bekend (NDFF, 2026) of aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Mogelijk wordt het plangebied en omgeving wel gebruikt als foerageergebied door soorten als kerkuil. Door de werkzaamheden verdwijnt mogelijk een klein oppervlak foerageergebied van deze soorten. In de omgeving blijft ruim voldoende alternatieve foerageergebied beschikbaar om dit (tijdelijke) verlies op te vangen, waardoor (indirect) geen nestplaatsen verloren gaan. Het nemen van vervolgstappen voor overige vogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

3.3.2 *Vogels zonder jaarrond beschermde nesten*

Door de aanwezigheid van bomen, beplanting en bebouwing binnen het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn als gaai, roodborst, tjiftjaf, vink, winterkoning, witte kwikstaart, houtduif en merel.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoren is verboden wanneer de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort of wanneer verstoring leidt tot het afbreken van het broedgeval. Voor de te verwachten soorten kunnen schadelijke handelingen (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het van belang dat een broedgeval niet wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als merel en houtduif kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ecologisch deskundige uit te voeren. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.

Indien geen nesten in gebruik zijn ten tijde van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

3.4 Amfibieën

Op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2026) wordt voortplanting en overwintering van in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder vrijstelling, zoals rugstreeppad, in het plangebied uitgesloten.

Voortplanting van algemeen voorkomende soorten als kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker is eveneens niet binnen het plangebied te verwachten doordat de Eerbeekse beek ondergronds door het plangebied loopt en daarmee ongeschikt is als voortplantingsbiotoop. Wel is binnen het plangebied geschikt zomer- en winterhabitat aanwezig in met name de bosplantvakken en beplantingsvakken in de vorm van strooisellaag, (oude) muizenholen, houtstapels en overige schuilplekken. Daarnaast kan het plangebied gebruikt worden als foerageergebied voor bovengenoemde soorten.

Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om opzettelijk doden bij uitvoering van de werkzaamheden te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in paragraaf 3.7. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor deze amfibieën (zie paragraaf 3.7).

3.5 Vissen

3.5.1 Beekprik

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beekprik (NDFF, 2026). Ook is beekprik tijdens eerder onderzoek in Eerbeek door Ecogroen vastgesteld [redacted]). Destijds zijn in het beektracé ten noordoosten van het plangebied tijdens elektrisch visonderzoek in totaal 210 larven van beekprik gevangen. Tijdens het veldonderzoek is de aanwezigheid van beekprik (opnieuw) bevestigd. Direct benedenstrooms van het plangebied, waar de Eerbeekse beek weer bovengronds komt, is een zwemmend volwassen exemplaar waargenomen. Daarnaast is circa 30 meter verderop met een schepnet een larve aangetroffen.

Bij het verleggen en weer bovengronds brengen van de Eerbeekse beek, kunnen (tijdelijk) negatieve effecten optreden op het leefgebied van beekprik doordat leefgebied verdwijnt of niet bereikbaar is. Tegelijkertijd biedt de voorgenomen herinrichting kansen voor het verbeteren van het leefgebied van beekprik, bijvoorbeeld door het realiseren van een meer natuurlijk beekprofiel met variatie in stroming en substraat. De uiteindelijke effecten zijn afhankelijk van de inrichting en uitvoering van de werkzaamheden. Omdat negatieve effecten op voortplantings- en opgroeihabitat van beekprik niet kunnen worden voorkomen zonder maatregelen, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist[2].

3.5.2 Overige vissen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2026), worden in het plangebied geen essentieel leefgebied verwacht van overige beschermde vissen. Wel zijn algemene vissoorten te verwachten zoals driedoornige stekelbaars en bermpje. Voor deze soorten is de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.7).

[2] Omdat het projectbesluit mogelijk zorgt voor een verbetering van leefgebied van een soort met een Natura 2000-instandhoudingsdoel, kan mogelijk gebruik worden gemaakt van een vrijstelling van vergunningplicht voor een Flora- en fauna-activiteit als het om de beekprik gaat. De specifieke zorgplicht blijft wel gelden.

3.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2026), worden in het plangebied geen (vaste) verblijfplaatsen of essentieel leefgebied verwacht van reptielen en ongewervelden waarvoor een omgevingsvergunningplicht geldt. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.7).

3.7 Specifieke zorgplicht

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor soorten. De specifieke zorgplicht schrijft voor dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en beperkt moeten worden. Dit betekent dat er bij de uitvoering van projecten die voortvloeien uit het omgevingsplan voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven (zie ook bijlage 1, kader B1.2). De specifieke zorgplicht geldt voor alle van nature in het wild voorkomende flora en fauna. In voorliggende situatie betreft het soorten uit de soortgroepen flora, amfibieën, zoogdieren, vogels en vissen. De werkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten.

Met onderstaande maatregelen wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 2). Met behulp van het logboek kan in geval van handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd in de periode september en oktober. Dit is buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de te verwachten soorten. Indien dit niet mogelijk is wordt het plangebied vooraf de werkzaamheden en in de maanden september/oktober ongeschikt gemaakt voor dieren door dekking te verwijderen, zoals ruigte, struweel of dood hout.
- Om verstoring van nachtactieve dieren, zoals vleermuizen te voorkomen, worden de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd en worden eventuele bouwlampen niet op bomen en bosranden gericht.
- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden (o.a. het dempen van de Eerbeekse beek) wordt één kant opgewerkt. Hierbij wordt stapvoets gereden zodat dieren kunnen wegvluchten.
- Bouwmateriaal en materieel wordt zoveel mogelijk geplaatst op bestaande verharding in plaats van op en in het groen. Waar mogelijk wordt vegetatie gespaard.
- Er wordt waar mogelijk materieel ingezet met een zo minimaal mogelijke footprint, zoals een minikraan en machines met beperkte stikstofemissies (stage IV of elektrisch).
- Gebiedsdelen waar geen werkzaamheden zijn gepland, worden niet betreden.
- Werkzaamheden op een bepaalde werklocatie worden in een zo kort mogelijk tijdbestek en zoveel mogelijk aaneengesloten uitgevoerd.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000-gebieden

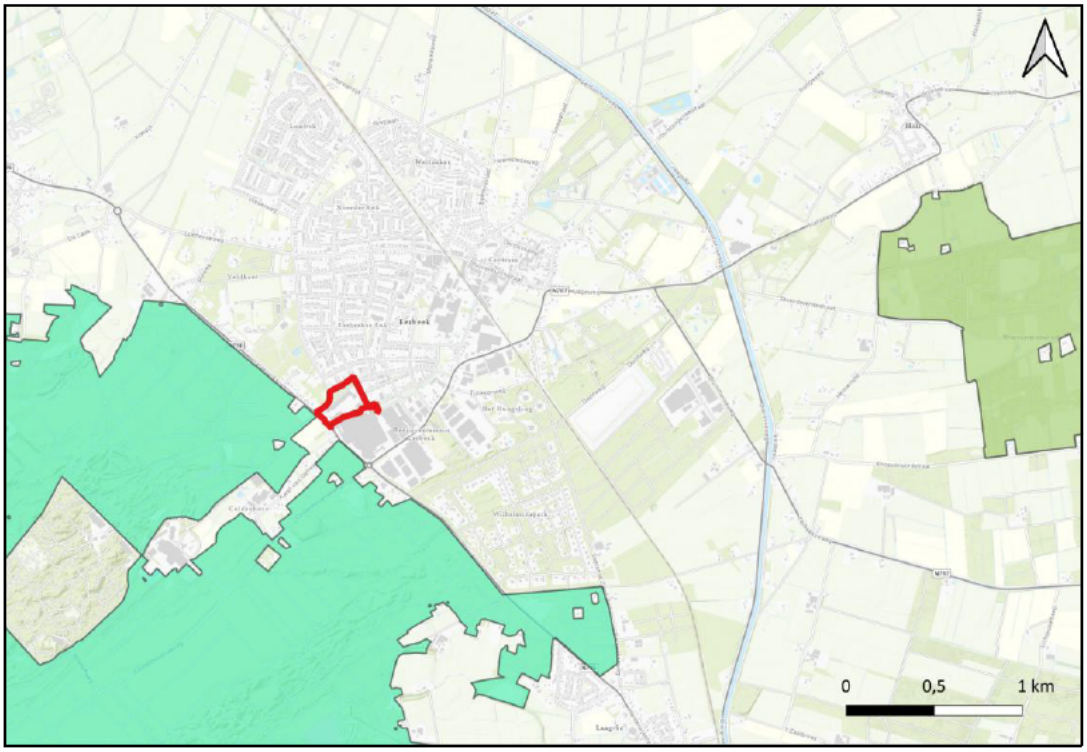
4.1.1 Algemeen

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is de Veluwe, op circa 15 meter van het plangebied gelegen. Daarnaast ligt het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen op circa 3 kilometer afstand (zie figuur 4.1). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 7 kilometer afstand.

Gezien de korte afstand en aard van het initiatief kunnen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe niet op voorhand met zekerheid worden uitgesloten. Het betreft indirecte effecten zoals verstoring door geluid, licht en trilling en gevolgen door stikstofdepositie. Daarnaast kunnen door de werkzaamheden aan de Eerbeekse beek indirecte effecten op het instandhoudingsdoel van soorten die hieraan gebonden zijn, zoals beekprik, optreden[3]. Een Voortoets is nodig om te bepalen of de effecten kunnen leiden tot significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe. Deze toetsing valt buiten de scope van dit rapport en wordt separaat uitgevoerd door een ander bureau.

Effecten op de verder weg gelegen Natura 2000-gebieden worden op basis van de rapportages van de effectenindicator ([redacted]) gezien de aard en omvang van het project en de afstand tot habitattypen en leefgebieden van soorten wel op voorhand uitgesloten. Uitzondering hiervoor zijn indirecte gevolgen door stikstofdepositie (verzuring en/of vermesting), gezien de reikwijdte van stikstofdepositie (zie volgende paragraaf).

[3] Omdat het projectbesluit mogelijk zorgt voor een verbetering van leefgebied van een soort met een Natura 2000-instandhoudingsdoel, kan mogelijk gebruik worden gemaakt van een vrijstelling van vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit. De specifieke zorgplicht blijft wel gelden.

Figuur 4.1 *De ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Veluwe (turquoise) en Brummen (groen). Kaartondergrond: PDOK.*

4.1.2 *Stikstofdepositie*

De activiteiten in het plangebied kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden. Een teveel aan stikstof kan leiden tot verzuring en vermesting van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied(en). Echter heeft de provincie Gelderland aangegeven dat in voorliggende situatie gebruik kan worden gemaakt van de stikstofruimte van een reeds bestaande natuurvergunning van fabriek de Hoop. Hiervoor zal een wijziging van de natuurvergunning nodig zijn. Het wijzigen van de natuurvergunning valt buiten de scope van dit rapport en wordt separaat uitgevoerd door een ander bureau.

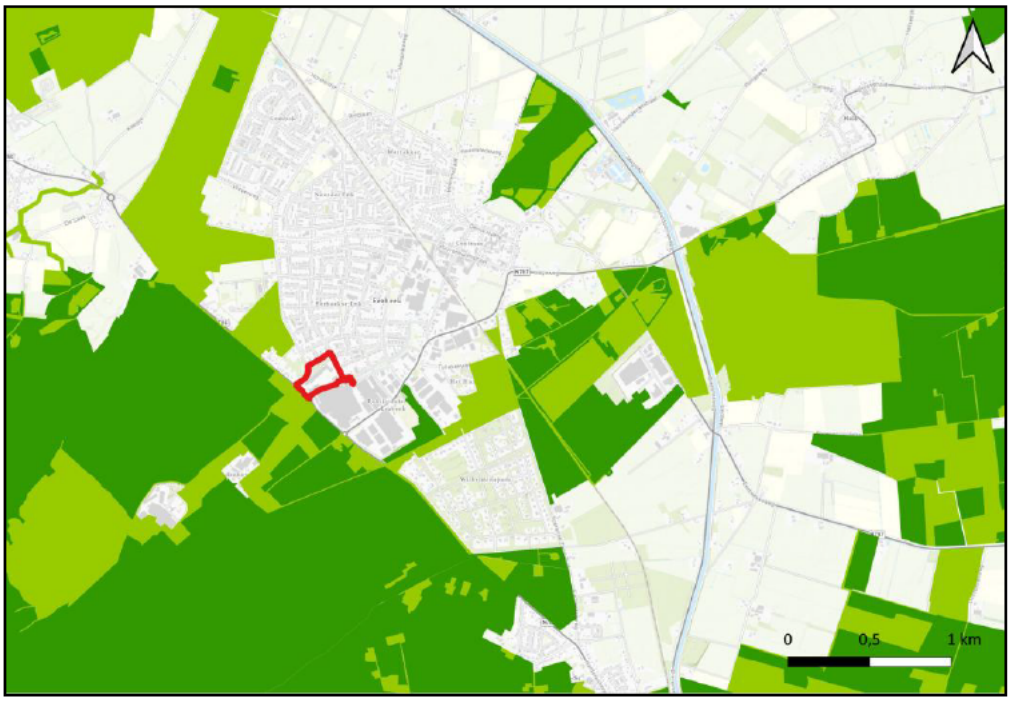
4.1.3 *Specifieke zorgplicht Natura 2000*

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor Natura 2000 (zie ook bijlage 1, kader B1.3). De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterende gevolgen). Uit voorgaande paragrafen blijkt dat sprake kan zijn van nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden. De Voortoets moet uitwijzen of dit aan de orde is (zie paragraaf 4.1.2).

4.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het meest nabij gelegen GNN-gebied ligt op circa 100 meter van het plangebied (zie figuur 4.2). Vanwege de tussenliggende afstand zijn directe effecten op het GNN, zoals oppervlakteverlies en verlies van samenhang, op voorhand uitgesloten. Provincie Gelderland hanteert geen externe werking.

Het is echter wel mogelijk dat ook ontwikkelingen buiten het GNN van invloed zijn op het functioneren van de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het GNN. Dit zijn indirecte invloeden zoals verstoring (door geluid en licht). In lijn met vaste jurisprudentie[4], dient het voornemen getoetst te worden in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL, voorheen: goede ruimtelijke ordening) (zie ook bijlage 1, kader B1.5).

Figuur 4.2 *Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). Bron achtergrond: ESRI.*

4.3 Groene Ontwikkelingszones (GO)

Het plangebied ligt buiten de Groene Ontwikkelingszone (GO), maar grenst hier wel aan (zie figuur 4.2). De GO vormt een overgangsgebied tussen natuurgebieden, waarin ontwikkelingen mogelijk zijn mits deze bijdragen aan versterking van natuur en landschap.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de GO gelden regels uit de Omgevingsverordening Gelderland. Hierin is opgenomen dat ontwikkelingen moeten bijdragen aan de versterking van de kernkwaliteiten van het gebied. De provincie Gelderland kent voor de GO geen externe werking. Anders dan bij het GNN zijn daarom geen vervolgstappen ten aanzien van het GO aan de orde.

4.4 Overige beschermde gebieden

Gezien de ligging van het plangebied in het stedelijk gebied van Eerbeek is er geen overlap met de begrenzing van overige provinciaal beschermde gebieden, zoals weidevogelgebieden en oude bosgroeiplaatsen. Op basis van deze ligging treden er geen strijdigheden op met deze beschermde gebieden.

[4] ECLI:NL:RVS:2016:2508, ECLI:NL:RBGEL:2022:480 en ECLI:NL:RVS:2024:4979, ECLI:NL:RVS:2024:249

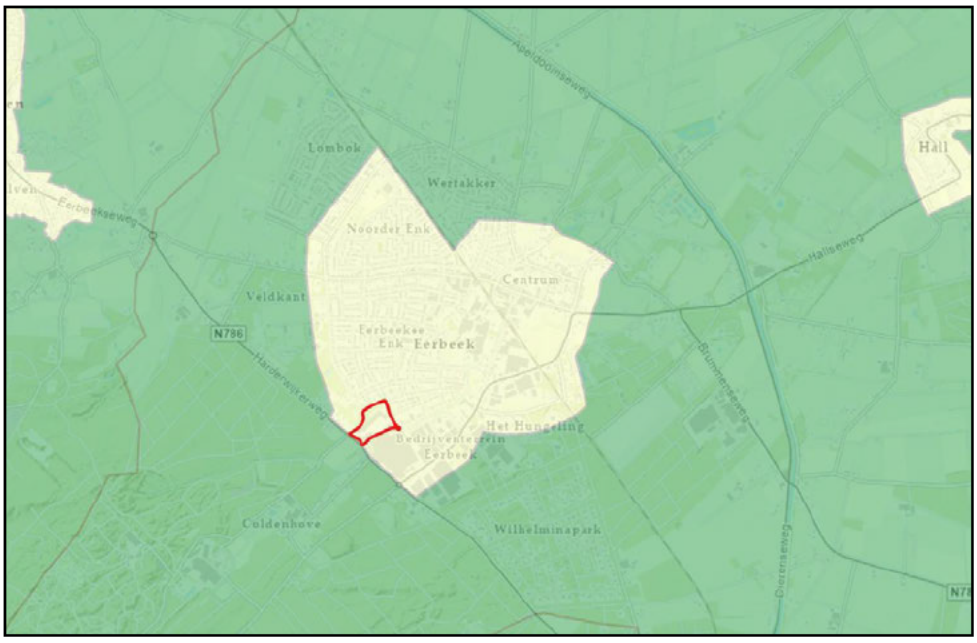
5. Houtopstanden

5.1 Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Een houtopstand buiten de bebouwingscontour houtkap is (in veel gevallen) beschermd door de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (zie ook bijlage 1 kader B1.4). Dit geldt niet voor houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat. Er gelden nog diverse andere uitzonderingen (zie kader 5.1).

De houtopstanden in het plangebied liggen binnen de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap van de gemeente Brummen (zie figuur 5.1). Dit betekent dat er in het plangebied geen sprake is van door het Bal beschermde houtopstanden. Voor het vellen van bomen in het plangebied zijn daarom geen vervolgstappen aan de orde.

NB: Behalve dat houtopstanden beschermd kunnen zijn door rijksregels, kunnen ook gemeentelijke regels van toepassing zijn op het vellen van bomen. Toetsing aan gemeentelijke regels is geen onderdeel van dit rapport. Meer informatie hierover is beschikbaar via gemeente Brummen.

Figuur 5.1 *De ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de bebouwingscontour houtkap (groen). Kaartondergrond: ESRI.*

Kader 5.1 Houtopstanden waarvoor de regels uit het Bal niet van toepassing zijn

Voor onderstaande houtopstanden zijn de beschermingsregels uit het Bal niet van toepassing:

- Houtopstanden op erven en in tuinen;
- Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
  - wegbeplantingen;
  - beplantingen langs waterwegen; en
  - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa als zijn:
  - ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter; en
  - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Houtopstanden die en kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Bron: artikel 11.111, tweede lid, onder a t/m j, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Das *Meles meles*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2024a). Juridisch Kader behorende bij de Kennisdocumenten Soorten, versie 2.0 januari 2024. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2024b). Kennisdocument kleine marterachtigen [redacted]. Versie 1.0 januari 2024. BIJ12, Utrecht.

[redacted] Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen. https://edepot.wur.nl/44536

[redacted] Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij Alterra-rapport 1375 uit 2005. Alterra, Wageningen. https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/handreikingen/Toelichting_update_effectindicator_2008.pdf

[redacted] Update effectenindicator 2009. Wageningen, Alterra-rapport 1976, Alterra, Wageningen. https://edepot.wur.nl/134147

[redacted] Activiteitenplan herinrichting Het Haagje, Eerbeek. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 22-324. Ecogroen bv.

Internet

BIJ12 (2025). Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming. (https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/)

Herontwikkeling de hoop. (n.d.). Provincie Gelderland. https://www.gelderland.nl/projecten/eerbeek-loenen-2030/herontwikkeling-de-hoop.

NDFF (2026). Nationale databank flora en fauna. Uitvoerportaal (https://ndff-ecogrid.nl). Laatste raadpleging 06-05-2026.

NVWA, Naturalis Biodiversity Center, Staatsbosbeheer, & Communicatiebureau De Lynx. (2022). Invasieve houtige planten in Nederland. Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

RAVON (2026). Website met soortinformatie over de Nederlandse reptielen, amfibieën en vissen (http://www.ravon.nl). Laatste raadpleging in mei 2026.

Sovon (2026). Website met soortinformatie over de Nederlandse vogels (http://www.sovon.nl). Laatste raadpleging in mei 2026.

Zoogdiervereniging (2026). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (http://www.zoogdiervereniging.nl). Laatste raadpleging in mei 2026.

Bijlagen

Bijlage 1

Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders

Kader B1.1: Algemene zorgplicht

Algemene zorgplicht (Afd 1.3 Ow)

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht, uitgewerkt in de artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a van de Omgevingswet. Deze geeft aan dat eenieder (overheden, bedrijven en burgers) verantwoordelijk is voor een veilige en gezonde leefomgeving, door nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken. Het bevat ook een algemeen verbod op het verrichten van activiteiten die leiden tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In principe geldt de algemene zorgplicht altijd, tenzij er een specifieke zorgplicht is uitgewerkt voor bepaalde activiteiten.

Kader B1.2: Flora en fauna

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle in het wild levende dieren en planten, met inbegrip van de relevante directe leefomgeving van soorten (foerageergebied, rustplaatsen). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten ('flora- en fauna-activiteit'), moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I VR en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de VR;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V van de HR;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX van het Bal).

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid, van het Bal wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Een voorbeeld van een dergelijke maatregel is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten. In art. 11.27, tweede lid, onder b, van het Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Flora- en fauna-activiteit

Bij het uitvoeren van activiteiten in de leefomgeving moet op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet beoordeeld worden of sprake is van:

1. een flora- en fauna-activiteit en
2. of voor de gevolgen van een flora- en fauna-activiteit een omgevingsvergunningplicht geldt.

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de handelingen genoemd waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist is ten aanzien van de daarin genoemde beschermde dieren en planten in het wild. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 van het Bal), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 11.46 van het Bal.
- Andere soorten (artikel 11.54 van het Bal), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor een omgevingsvergunning vereist kan zijn (bijlage IX van de HR).
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt (artikel 11.56 van het Bal).

Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan moet in het geval van schadelijke handelingen zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Als aantoonbaar zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning kan het plan worden vastgesteld.

Kader B1.3: Natura 2000-gebieden

Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden (en bijzondere nationale natuurgebieden) (art. 11.6 van het Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze mogelijke gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6 lid 2 onder d van het Bal), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6 lid 2 onder f van het Bal). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterde gevolgen).

Natura 2000-activiteit

De Omgevingswet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR).

Bij een project moet beoordeeld worden of sprake is van een 'Natura 2000-activiteit'. Dat is een 'activiteit (het realiseren van een project) die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Of sprake is van een Natura-2000-activiteit wordt onderzocht in een voortoets. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1 lid 1 van de Ow). De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alleen voor projecten. Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd. Een plan mag volgens art. 10.24 Bkl worden

vastgesteld als uit een passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is, of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Hoewel voor deze type activiteit geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Kader B1.4: Houtopstanden

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 van het Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen, en voor zover dat niet mogelijk is moeten gevolgen worden beperkt of ongedaan gemaakt (art. 11.116 van het Bal).

Houtopstanden

Afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij het Bal beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen, én die zich bevindt buiten de bebouwingscontour houtkap. De bebouwingscontour houtkap (art. 11.111 lid 2 van het Bal) is (door de gemeente) vastgelegd in een omgevingsplan (art. 5.165b van het Bkl). In bepaalde gevallen is er - ondanks dat aan genoemde voorwaarden voldaan wordt - alsnog geen sprake van een beschermde houtopstand, bijvoorbeeld wanneer deze zich bevindt op een erf of in een tuin (art. 11.111 lid 2 van het Bal). Voor het vellen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meldplicht (art. 11.126 van het Bal) en herplantplicht (art. 11.129 van het Bal). Het voornemen tot velling moet tijdig gemeld worden bij bevoegd gezag; waarbij de termijn bepaald wordt door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt (art. 11.113 van het Bal), soms is dat het Rijk (art. 11.114 onder a van het Bal). Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant (art. 11.129 van het Bal). Provinciale staten kunnen in de omgevingsverordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Kader B1.5: Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en uitgewerkt in provinciale omgevingsverordeningen. In het Bkl staat dat bij omgevingsverordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen, waarbij tevens de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden worden vastgesteld. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van omgevingsplannen en projectbesluiten. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een omgevingsplan gewijzigd moet worden dan wel een projectbesluit wordt verleend, geldt een 'ja, mits'-afweging. Dit houdt kortweg in dat aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN alleen toegestaan is als deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in de omgevingsverordening en verankerd in de omgevingsplannen.

Bijlage 2

Ecologisch logboek

Projectomschrijving: _____

Initiatiefnemer: _____

Ecologisch toezichthouder: _____

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toe-zichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen